

ben van, hogy állandóan szállíthat sörárpát Németországba. Köztudomásu ugyanis, hogy a magyar sörárpa a legkorábban érik mindazon fajták közül, amelyeket a német sörfőzők használhatnak, ezenkívül a magyar sörárpa oly kitűnő minőségű, hogy a világ bármely sörárpájával felveheti a versenyt; végül pedig kedvező földrajzi fekvésünk és a jó közlekedési út nagyon megkönnyíti a Németországba való kivitelét.

Mindezen előnyöket azonban csak akkor használhatjuk ki, ha szoroson alkalmazkodunk a német vevőközönség igényeihez, mely esetben a német vámemelés dasára ezen fontos mezőgazdasági cikkünk kivétele nem fog csorbát szenvedni. Feltétlenül szükséges tehát, hogy termelőink jól osztályozott és kellően rostált árpát szállítsanak. Rossz osztályozás, illetve rossz rostálás esetén ugyanis a német vevő az árpát saját költségén kénytelen megtisztítani, nehogy a küldeménybe kevert rostaalj után is a magas sörárpa-vámot fizesse. Ezen rostaaljnak vámmentesítését a német vásárló külön kérelmezni kénytelen. A német vámügyi igazgatóságok pedig a rostaalj vámmentesítésére irányuló ily kérelmet csak akkor teljesítik, ha a behozó cég a rostaaljat megsemmisíti, avagy külföldre szállítja, ami természetesen újabb költséggel és utánjárással van összekötve. A rossz rostálás, illetve rossz osztályozásból származó ezen kiadások természetesen alkalmasak arra, hogy a német vevőközönséget a magyar árpától elidegenítsék s főképpen azon veszélyt rejtik magukban, hogy kivitelünk jó hírnevét aláássák. Ehhez képest tehát úgy az országos, mint egyéni érdek az, hogy termelőink csakis kifogástalanul osztályozott és rostált sörárpát szállítsanak piacra.

Takarmánykiviteli tilalmak.

A kedvezőtlen időjárás és a legutóbbi tartós szárazság következtében valamennyi Balkán-államban nagy hiány mutatkozik takarmányneműekben s ez a körülmény arra készítette a szerb kormányt, hogy betiltsa a szénakivitelét s most a korpakivitel eltiltásának tervével foglalkozzék.

Ugyancsak a napokban tiltotta be a bolgár kormány a szálastakarmányok kivitelét és megbízható híradások szerint küszöbön áll a tengeri és zabkivitel eltiltása is. Romániában szintén erélyesen sürgeti a gazdaközönség az általános takarmánykiviteli tilalmat, melyre a szomszédos államok kiviteli tilalmai folytán égető szüksége van a román mezőgazdaságnak s noha a román kormány még nem döntött e kérdésben, el kell rá készülnünk, hogy Románia is mihamar követi Szerbia és Bolgárország példáját.

Sőt a budapesti tőzsdén elterjedt hírek szerint e három állam együttes kiviteli tilalmat szándékozik kiadni nemcsak szálás és mesterséges takarmányra, hanem zabra és tengerire is. E hírek hatása természetesen nálunk is az összes takarmányfélék árának rohamos emelkedése volt, amit a kiviteli tilalmak tényleges életbe léptetése még csak fokozni fog. Erre spekulálnak már nagyban azok az ügynökök, akik — a Köztelek értesülése szerint — bejárják mostanában az országot és összevásárolni igyekeznek a kapható takarmánykészletet.

A gazdák lapja követeli, hogy a földművelésügyi kormány egyrészt pontos információkat szerezzen tudósítói útján a takarmánykészletekről, másrészt pedig sürgősen meghallgassa e kérdésben az érdekelt gazdatársadalmat a gazdasági egyesületek útján, hogy vajjon nem volna-e indokolt a Balkán-államok kiviteli tilalmai folytán lényegesen megváltozott viszonyokra való tekintettel nálunk is eltiltani a takarmánykivitelét. Gazdáinkat pedig arra inti, hogy a pillanatnyi haszontól elvakítva ne adják oda takarmányukat a vásárlásra jelentkező üzéreknél, mert lehet, hogy később sokkal drágább pénzen sem fognak helyette újat szerezhetni és állatállományuk pusztulásával fizethetnének e meggondolatlan lépésükért.

Az angol király látogatása.

Nagy ünneplés között fogadták e héten Edwárd angol királyt Ischlben, aki fölkereste uralkodónkat I. Ferenc Józsefet.

Európa sorsára jelentőséggel bír a két nagyhatalom uralkodójának e találkozása.

Hogy a két uralkodó között mily kérdésekről folyt a tanácskozás, az természetesen nem került nyilvánosságra. Bizonyosra veszik azonban politikai körökben, hogy a Balkán-kérdést vitatta meg a két fejedelem.

Jelentőséges esemény az ischli találkozó azért is, mert éppen a bulgáriai fejedelemség husz esztendő jubileumának idején történt. A balkán államok sorsa felett ugyanis az európai nagyhatalmak legközelebb fognak dönteni és így valószínűnek kell tartanunk, hogy az ischli találkozón valószínűleg ez is szóba került.

Terményeinket értékesítsük

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

útján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a kötelékünkben működő Dél-magyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonczi-tér 8.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A tejszövetkezetek.

Darányi földművelésügyi miniszter előző minisztersége idején az országos tejgazdasági felügyelőséget bízta meg a tejszövetkezetek országos szervezésével. Az első év eredménye 34 tejszövetkezet. Öt év múlva 376 volt a szövetkezetek száma, tíz év alatt, vagyis a múlt év végén pedig már 622. Hogy ez a szám mit jelent a gazda nép vagyonosodását illetően, arról a rideg számadatok nem adnak felvilágosítást. Mert ha elmondjuk azt, hogy a 622 szövetkezetnek 59.104 tagja a múlt év folyamán 79.927.810 liter tejet szállított, amelyből 2.615.940 kgr. vaj készült, a szövetkezetek bevétele pedig 9.452.654 millió korona volt — voltaképpen keveset mondtunk. Igaz ugyan, hogy az a körülmény, szerint a magyar kisgazdák közel 10 millió koronával szaporítják ma már egy eddig elhanyagolt gazdasági ág felkarolásával évi jövedelmüket — nagy jelentőségű dolog. Ámde a tejszövetkezetek igazi nagy haszna még sem ebben van, hanem abban, hogy az okszerű — igazán jövedelmező gazdálkodási módnak a legjobb terjesztői. Látjuk ugyanis, hogy a tejszövetkezetek gondosan ügyelnek, hogy tagjaik jól megválasszák a tejelő állatokat. A szövetkezetek legtöbb helyütt maguk szerzik be tagjaik részére a jobb fajtájú szarvasmarhát. Gondoskodnak arról, hogy minden tag elegendő takarmányt termeljen. A vajtermelésre berendezett szövetkezetek visszaadják a tagoknak a sovány tejet, ezáltal módot nyújtanak jövedelmező baromfi- és sertéshizlálásra és így tovább.

A tejszövetkezetekre igen válságos volt az 1905-iki esztendő. Az akkori, egész országot sújtó nagy takarmányhiány megviselte őket is; előző évben még 10 milliónál is több bevételük volt, 1905-ben a bevétel leszállott 8¹/₂ millióra. A múlt évben azonban már, amint látjuk, kiheverték annyira amennyire a bajt, bevételük közel jár az 1904-ik évihez. A földművelésügyi miniszter most közreadott kimutatása szerint legtöbb tejszövetkezet van Baranya vármegyében. Ezidőszerint 93, amelyek egymaguk 1.346.469 korona bevételt juttattak tagjaiknak. Egy-egy tehát majd 100 korona hasznot hozott készpénzben gazdájának, az előbb felsorolt közvetett hasznot nem számítva.

A Dunántul általában a legjobb talaja a tejszövetkezeteknek Moson megyében 22, Somogyban 12, Sopronban 37, Tolnában 49, Vasban 68, Zalában 59, Veszprémben 28 szövetkezet van. Ezenkívül Torontál (27), Temes (23), Maros-Torda (20), Bácsbodrog (41) megyék válnak ki még a tejszövetkezetek számát illetően. Tíz-tizenkét vármegyéje van már csak az

országnak, amelyet a tejszövetkezeti mozgalom érintetlenül hagyott eddig, bizonyos azonban, hogy ez a helyzet hamarosan javulni fog, ha sikerül létrehozni a tejszövetkezetek részére azt a középpontot, amelynek létesítésére az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nemrégiben indított mozgalmat.

Ma ugyanis a tejszövetkezetek működésében nincs meg a kellő összhangzat, rendezetlen a jogi viszonyuk is. Igen sok jól működő szövetkezet oszlott fel máris és átalakult magánvállalattá, mert a törvényszéki és pénzügyigazgatósági ellenőrzés, melyeknek a tejszövetkezetek alá vannak vetve, sok helyütt már-már a zaklatás jellegével bírt, mely egészen elkedvetlenülítette a szövetkezetek köré csoportosuló korlátoltabb műveltségű kisgazdákat. Szükség van tehát egy országos szövetkezeti központra azért is, hogy legyen olyan szervezet, amely a tejszövetkezetek ügyes-bajos dolgait intézze, érdekeit minden vonalon megvédelmezze. A tejszövetkezeti középpontnak előreláthatólag nagyobb lökést fog adni a Pécssett szeptember hó 1—2-án tartandó tejszövetkezeti kongresszus is, ahol először lépnek ezen szövetkezetek a tágasabb körű nyilvánosság elé. Először jelenik meg itt nagyobb számban a szövetkezeti emberek egy új csoportja — amely csoport bizonyára vetekedni fog azokkal, akik akár a hitelviszonyok javítása, akár a fogyasztás szervezése terén munkálkodnak a szövetkezés eszközeivel. Dániáról tudjuk, hogy az utolsó években tapasztalható virágzását leginkább tejszövetkezeteinek köszönheti. Bizunk benne, hogy a magyar tejszövetkezetek is évről-évre alaposabban kiveszik részüket az ország gazdasági fellendítésének a munkájából, ezért várunk sok sikert pécsi kongresszusuktól, mely bizonyára új utakat és új hatékony eszközöket jelöl ki a munkához.

Cs. Ödön.

Egy telepés község hitelszövetkezete. Szilágyi bácsbodrogmegyei telepés község törekvő gazdái ez év áprilisban hitelszövetkezetet alakítottak és beléptek az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe. Darányi földművelésügyi miniszter a berendezkedés költségeire és a kezdet nehézségeinek leküzdésére megfelelő állami segítséget adott az új hitelszövetkezetnek.

A szövetkezet időtartamának meghosszabbítása. A Kuria, mint a Kereskedelmi Jog közli, azt a fontos, elvi jelentőségű határozatot hozta a közelmúlt napok egyikén tartott ülésében, hogy a szövetkezetnek az alapszabályokban megállapított időtartamát közgyűlési határozattal meg nem hosszabbíthatja és hogy ez időtartam lejártán a K. T. 247. szakaszában kötelezőleg előírt föloszlás helyett a szövetkezet további fennállását csakis valamennyi szövetkezeti tag hozzájárulásával határozhatja el, ami lényegileg azt jelenti, hogy a szövetkezet újonnan megalakulhat.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

— Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. —

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKÉT**. Hordóbor-értékesítő osztály. Egetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!
Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• MI UJSÁG? •

A pusztaszeri Árpád-ünnep. A pusztaszeri országos Árpád-ünnepre, mely szeptember 15-én lesz, a rendező bizottság meghívta a főrendiházat is. Az ünnepen résztvevő küldöttségek Szegeden gyűlnek össze s onnan vonulnak ki Pusztaszerre. A főrendiház elnöke Dessewffy Aurél gróf most tudatja a főrendekkel a meghívást. Szétküldött körözlésében a többi közt ezt írja: Történelmünknek e kimagasló nagy alakja iránt tartozó honfiúi kegyeletünknel fogva a magam részéről elengedhetetlennek tartva a főrendiháznak e kiváló fontosságú országos ünnepen tekintélyes, minél nagyobb számú küldöttség által leendő képviseltetését, tisztelettel teljesen kérem föl már most a méltóságos főrendeket, hogy a részletes ünnepi program megjelenéséig is e tisztelettel teljes fölhívásomat tudomásul venni és a jelentkező főrendiházi tagok névsorának a rendező-bizottság részére legkésőbb szeptember 8-áig leendő megküldhetése céljából részvételi szándékukat a főrendiház titkári hivatalánál idején tudatni méltóztassanak.

Parcellázás. Gróf Károlyi Lajos nyitrai megyei birtokai-ból kétezer kat. holdat parcelláztat és holdját 500 koronás hosszújárátú törlesztéses kölcsön mellett első-sorban saját cselédjeinek adta el. — A Magyar Telepítő és Parcellázó Bank r.-t. — amint értesülünk — megszerezte a herceg Odescalchi-féle dávidházi (Torontál-megyei) 4000 holdas birtokát három millió koronáért. A bank a birtokot parcellázza, e mívelet már folyamatban is van. A földeket holdankint 900 koronáért engedik át környékbeli kisgazdáknak.

Javítják a kolozsvári Mátyás-szobrot. Kolozsvárról írják: A Mátyás-szobor kijavítását Róna József szobrász vezetésével megkezdték. Rövid idő alatt igen nagy romboló munkát vitt véghe az a különös vizes massa, melylyel a ló lábait kitöltötték. A massa kiszáradása következtében úgy szólván össze-vissza hasogatódott Mátyás lovának mind a négy lába, azonkívül a belső szerkezetből kihullottak a csavarok és a remek alkotás annak is ki lett volna téve idővel, hogy a központi szerkezet megrongálásával az egész szobor összeomolhatott volna. A javítási munka úgy történik, hogy a ló lábainak a talpát fölfeszítik és vésőkkel úgyszólván kiássák az űrben levő nagy

mennyiségű vizes masszát. Már a hátulsó lábból félig ki is kaparták a veszedelmes anyagot. Ha ezzel a munkálattal készen lesznek, mintegy tíz métermázsza ólommal öntik ki újra a ló lábait, a repedéseket pedig szintén ólommal öntik be.

Gazdasági szakoktatás a mezőn. A Szolnokdoboka-megyei Gazdasági Egyesület a múlt év folyamán meghonosította a határbejárással kapcsolatos gazdasági előadásokat, melyek lényege, hogy az előadásokat kint a szadadban tartásuk meg arra hivatott szakemberek, akik az előadottakat nyomban szemléltetően mutatják be a község egyes dűlőiben. Az előadások tartására a vármegye legkiválóbb gazdái szoktak vállalkozni. A folyó évben Dengelegen, Szentmargitán, Leményben, Szakaturán, Kiskörtvélyesen, Kisdobokán, Kissomkuton, Csatán, Szinyén, Iszányán, Révkolostoron, Galgón, Oláh-fodorházán, Sósmezőn, Czentén, Böödön voltak ily előadások. Egy-egy előadáson, illetve eszmecsereben átlag 40—50 gazda vett részt, akik megvitatták az okszerű gazdálkodás minden ágát.

Petőfi-ünnep Segesvárott. Segesvárról jelentik: A segesvári és környékbeli magyarság a múlt vasárnap délelőtt 9 órakor Héjasfalván és 11 órakor a fehéregyházi emléknél sikerült ünnepély rendezett. Ez utóbbinál dr. Pólya Antal segesvári pénzügyi fogalmazó szép beszédet mondott. Lukács Tihamér székelykereszturi ügyvédjelölt saját költeményét szavalta el. Az alsórákosi Emke daloskör és a székelykereszturi iparosifjak dalkara énekelt azután. Az ezrekre menő díszes közönség közt jelen volt Apáthy Péter főispán is. Délután a segesvári Petőfi-szobornál nagy közönség előtt Márk Mihály csekefalvi ref. lelkész mondott szép beszédet.

Pusztító vihar. Kassáról jelentik, hogy ott a minap rettenetes vihar dühöngött, mely emberéletet is követelt áldozatul. A vihar délben tört ki s rettenetes módon száguldott végig a városon. Hatalmas fákat tövestül tépett ki, több ház tetőzetét lekapta, többek közt a katonai lovarda tetőzetét is lefeszítette. Gajdos György városi kéményseprő éppen akkor tartotta polgári esküvőjét és kocsin igyekezett haza feleségével. A lovak a szélvészről meghorkantak és nem akartak tovább menni. A kocsiban ülők kiszállottak és az asszony egy sátorban huzódott meg. A közelben álló hirdetési kioszkot a szél a sátorra fordította. A hatalmas kioszk ráesett Hajdos Györgynére, aki súlyos sebeket szenvedett. A mentők nyomban a kórházba szállították, ahol azonban este belehalt sebeibe.

**LOKOMOBILOK, GÖZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEYZÉKET ES KÖLTSÉGVETEST.

MAGYAR KERESKEDELMi RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Forronganak a déli vasutasok. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tudvalevőleg még a vasutas-törvény szentesítése előtt kiutalványozta az államvasutak alkalmazottainak a fizetési többletet. A vasutasok érdekeinek ez a lelkes gondozása amely nagy örömet keltett a Mávnál, annyira elkésztette a Déli vasút alkalmazottait, akik között a régi fizetésjavítási mozgalom most ismét lángra lobbant. A déli vasutasok ismert követeléseiknek teljesítését ismét megsürgetik s amennyiben az igazgatóság ez elől kitérne — mint hiteles helyről értesülünk — kimondják a sztrájkot. Azt hisszük azonban, az igazgatóság nem fogja megengedni, hogy odáig fajuljanak a dolgok, hanem egyszerűen teljesíti a jogos kívánságokat.

Testvérgyilkosság. Az apai örökségen kapott hajba a torontálmegyei Ozora községben Gozdu Simon földműves Mózes nevű testvéröccsével. A dolog a törvény elé került s az idősebb Gozdu, aki úgy találta, hogy az osztozkodásnál ő húzta a rövidebbet, ez időtől fogva töltött fegyverrel járt. Tavaly november hatodikán, szokása szerint puskával a vállán, beállított öccséhez, s több zsák buzát akart szekérra rakatni.

— Hohó, bátyám, ahhoz semmi közöd, állott elébe az öccse, az a gabona nem az apánk földén termett.

— Már akárhol termett, volt a válasz, azért mégis viszem, mert a fiskálisod mindenből kinullázott.

— Akkor menj a fiskálishoz, ne pedig hozzám, felelte az öccs.

A két testvér erre hajba kapott, s az éktelen káromkodás odacsődítette a szomszédokat.

— Takarodjatok innen, mert emberhalál lesz, üvöltötte, fegyverét a válláról lekapta Gozdu Simon, aki, mikor a szomszédok széjjelszaladtak, öccsét közvetlen közelből két lövéssel agyonlőtte. A pancsovai esküdtbiróság a vádlottat szándékos emberölés büntette miatt tíz évi fegyházra ítélte, s ezt a büntetést a semmisségi panasz elutasításával a Kuria szüneti tanácsa is jóváhagyta.

Szédelgés tojással. A vidéki tojáskereskedőkhöz nemrégiben fölszólítást intézett Boros Ede „tojásnagykereskedő”, hogy áruikat küldjék föl raktárába, ő azokat jó áron értékesíteni fogja. Sokan föl is ültek a „nagykereskedő”-nek, aki azonban az árukért nem küldött pénzt. A budapesti rendőrség figyelmessé lett Boros üzelmeire s megállapította, hogy nem is Boros-nak hívják, hanem Halász (Hollander) Sámuelnek s huszonnyolc éves volt magánhivatalnok. A Práter-utca 4. szám alatti raktár pedig nem egyéb közönséges hónapos szobánál. Jó lesz a vidéki közönségnek vigyázni az ilyen csalókra!

Telefon a gyorsvonaton. Az utóbbi időben a vasúti forgalom biztossága érdekében azon fáradoznak a föltalálók, hogy oly készüléket alkossanak, amely az útban levő vonatok és az állomások között a telefonon való érintkezést lehetővé teszi. Egy ilyen készüléket, egy szaklap jelentése szerint, most próbálnak a lousville-vashvillei vasúttársaság worthington-carroletoni vonalán. A pálya mentén lévő telefondrót és a lokomotív között úgy létesítik az összeköttetést, hogy a lokomotív oldalán egy cső van s a csőből kiözönlő gőzt bizonyos vegyi szerekkel a villamos áramnak a drótra való átvezetésére alkalmassá teszik. Ilyen módon a robogó gyorsvonatról állítólag száz kilométernyi távolságra is igen jól lehetett telefonon beszélni.

A bileki vértanuk. Négy éve annak a szomorú emlékeztető napnak, hogy a Bilekben állomásozó tizenkettedik gyalogezred komáromi legényei közül, marsolás közben, tizenötven kidőlték egy gyilkos hőségű

júliusi napon. A tragikus véget ért áldozatok sírja ott domborul a bileki temetőben. A tisztikar emlékkövet állított a sír fölé és a bajtársak minden évfordulón kegyelettel emlékeznek meg róluk. Most, hogy az ezred augusztus elsején végképp elhagyta Bileket, megható módon búcsúzott a sírtól. Kora hajnalban indultak új állomásuk helyére. A temetőkertnél megállást vezényelt a parancsnok, Mischevic Gergely és magyarul, meleg szavakban mondott utolsó istenhozzádot a kötelesegteljesítés vértanuinak. A zenekar Körner katonaimáját játszotta, mire koszorút tettek a sírra, amelynek fehér szalagján arany betűkkel állott: A komáromi 12. gyalogezred utolsó üdvözlése.

Elítélt kivándorlási ügynök. A fiumei rendőrség letartóztatta Draskovics József kosini illetőségű kivándorlási ügynököt, aki engedelem nélkül foglalkozott kivándorlók közvetítésével. Különösen azokkal a kivándorlók foglalkozott, a kiket a fiumei hatóság egészségügyi okokból visszautasított. Draskovics ezeket Kantridán átcsempészte, Mattuglieből vasúton Triesztbe küldte, a honnan a kivándorlók Austro Americana hajón indultak Amerikába. Draskovicsot egy heti fegyházra és száz korona pénzbüntetésre ítélték.

Elpusztult szepesi városka. A tizenhat szepesi város egyikét, Gnédát csaknem egészen elpusztította a múlt vasárnap a tűz. Száztizennyolc lakóház és sok melléképület égett le, köztük a templom, az iskola, a város-háza és a posta. A kár nagyobb egy milliónál. Kétszáznál több család hajléktalan és a szabad ég alatt tanyázik. Megyeszerte gyűjtést indítottak az égettek javára.

Leleplezett pénzhamisítók. A kecskeméti csendőrség nagyarányú pénzhamisításnak jött nyomára s a bűnszövetség több tagját kézre is kerítette már. A hamisítók évek óta folytatták bűnös, de jövedelmező mesteriségüket; hogy mennyi hamis pénzt adtak ki eddig, azt megállapítani lehetetlen, csak sejteni lehet abból, hogy most kétszáznegyvenezer koronát tevő hamisított pénzt találtak a banda egyik tagjának lakásán, ahol a hamisítók tanyája volt. Eddig tizenhét embert fogtak el a csendőrök, de úgy látszik, hogy a szövetségnek sokkal több tagja van, talán negyven-negyvenöt. Az elfogott emberek jobbára parasztagzdák, de földbiratos is van köztük, meg két fotográfus is. A letartóztatottak között a főbb bűnösök: Csobai János és Csipai kiskőrösi gazdák, Horvát Pál lacházi és Gumó halasi fotográfus, Tatár Mihály kiskovácsi és Kürti Mihály gazdálkodók.

Nők az alkotmányban. Angolország asszonyai hosszabb idő óta küzdenek azért, hogy a törvény a férfakkal egyenlő jogú politikai tényezőkné ismerje el őket. Köztudomású, hogy főként a szavazójogot követelték a maguk számára, még pedig oly heves buzgósággal, hogy nem egyszer valóságos utcai forradalmat rögtönöztek. Egy Londonból érkező jelentés szerint az angol nők mozgalma nem is maradt eredménytelen s ha a sikerük még nem is tökéletes, minden esetre nagy lépést tettek a férfakkal való egyenlőség felé. Az alsóház ugyanis második olvasásban 132 szavazattal 13 ellenében elfogadta a felsőház által már elfogadott billt, mely szerint az asszonyok a községi és grófsági tanács tagjai lehetnek.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Galambtenyésztés Kaliforniában.

Kalifornia, de általában Amerika az egyoldalú gazdálkodás hazája. Ugy az óriási területű magánbirtokokon, mint a közép- és kisbirtokokon vajmi ritkán úznek váltó- vagy többoldalú gazdaságot, amely, úgy látszik, az itteni viszonyoknak eddig megfelel. Hogy meddig tarthat ez a gazdálkodási mód, az a jövő titka, de idáig még az őserében lévő talaj bírja. Vannak birtokok, ahol állandóan szemtermesztést űznek, vagy tisztán állattenyésztést, sőt ismerünk birtokokat Kaliforniában, ahol évek során cukorrépat termesztnek, vagy lucernát, tengerit stb. Az állattenyésztők is nagyobb-részt szintén egyoldalúan, egy állatnem tenyésztésével foglalkoznak, mivel a gazda sokszor maga lévén, jobban utánanézhethet egy állatnem gondozásának és minden tudását ennek az egynek a tökéletesbítésére fordíthatja. Ismeri is azután minden csinját-binját a legkisebb dolgokig.

Ez alkalommal egy galambtenyésztést óhajtok ismertetni, nem mintha ez volna a legnagyobb horderejű dolog, amit itt látni lehet, de már különlegességénél fogva is megérdemli, hogy a gazdát érdekelje. Hazánkban is érdemes volna ezzel kísérletezni, mert nagyon sok gazdaság van, hol a viszonyok megfelelnek e szárnyas nagybani tenyésztésének. Nem kíván ez sem költséges berendezkedést, sem pedig nagy utánajárást.

Itt óriási eredmény ért el e téren Johnson J. Y. farmer, akinek a galambtenyésztését az alábbiakban óhajtom ismertetni. Mindenesetre hihetetlenül hangzik, hogy e 8 $\frac{1}{2}$ acre földterület tulajdonosa 12 év alatt, mióta a galambtenyésztést megkezdte, körülbelül 70,000 dollár vagyont gyűjtött tisztán galambtenyésztésből.

Az említett farmer ezelőtt 12 évvel vette e területet, 10 dollárjával acrejét, mint kopár, kavicsos, művelésre nem alkalmas területet. Kezdetben baromfitenyésztéssel is foglalkozott, mivel csak 100 pár galambot tudott összeszedni, ezzel azonban két év után felhagyott és áttért tisztán a galambtenyésztésre és azóta már felszaporodott az állomány körülbelül 100,000 darabra. Bizony ez szép szám, a látása pedig meglepő. Én nem láttam a norvégiai madárhegyeket, de ilyennek képelem. Galamboktól ellepett a háztető, a föld, ahová a szem tekint, minden, mikor pedig felreppennek, valóságos galambfelhőt alkotnak.

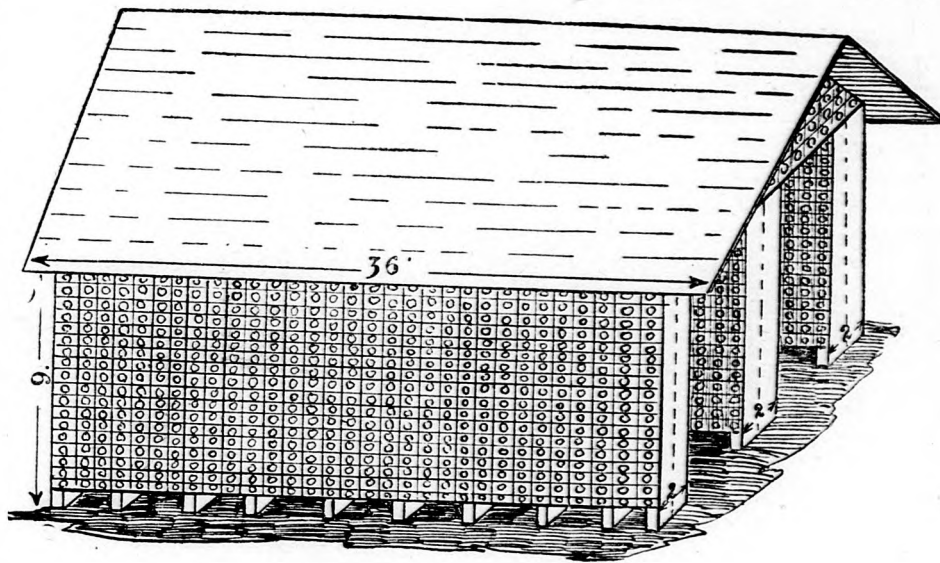
A faj azon közönséges faj, mint amilyennel itthon is találkozunk. Az uralkodó szín a fehér és szürkertarka. A tulajdonos állítása szerint itt a nagybani tenyésztésre ez felel meg legjobban, nem érzékeny semmi iránt, érte e betegségeket. Különben ő nem is kísérletezett nemesebb galamb tenyésztésével.

Jóformán egyedüli szilárdabb építmény a galambház, amely egy 36 láb hosszú, 12 láb széles és 9 láb magas

félszeralakú deszkából készült alkotmány, amely alatt 3 szabasz kettős galambrekesz van, minden szakasz között 3 láb széles járda. Az egyes rekeszek nagysága: 6" magas, 9" széles és 12" mély; ily nagyságú rekeszre van osztva minden szakasz. A legalsó sor egy láb magasságánál kezdődik, alatta szabad tér van. Amikor ezen épület kicsinek bizonyult, nem építettett többé költségesebb galambházat, hanem a kereskedőktől vett ócska ládákat osztotta rekeszekre, ajtókat vágva rajta, egymásra rakta és kátrányos papirlemezzel befedte. Ennyiből állt az építkezés. E rekeszekben a galambok szivesen fészkelnek, sőt minduntalan belebotlik az ember egy-egy rossz ládába, amely alatt kis galambot vagy tojást lel. Most már $\frac{1}{10}$ része az állománynak ily primitív lakásban fészkel.

Az említettekén kívül van egy sodronyhálóból készült nagy kalitka, ahol az ujonnan vásárolt öreg galambokat és az anyjukvesztett fiókákat tartják. Az öregek itt vesztegár alatt vannak körülbelül két hétig, amely idő elteltével ki lesznek bocsátva a szabadba, a fiatalok pedig mikor megtanultak enni és repülni.

Az egész tanya 6 láb magas sodronyhálókerítéssel van körülvéve. A ragadozók távoltartására tart 4 foxteriert,

Galambház Kaliforniában.

amelyek becsülettel megfelelnek hivatásuknak, mert mihelyt egy macska téved be, azt nagyobb-részt megnyújtják.

A házakat mindössze kétszer tisztítják évente, mikor is karbolsavas mézszél fertőtleníti a házakat. A tisztításkor nyert trágyát 8—9 dollárjával értékesíti tonnánként.

Betegség (croup) a tenyésztés fennállása óta kétszer pusztított el nagyobb mennyiséget, védekezésül csak a szigorú elkülönítést tartja a legjobbnak, ezért is naponta szemlélt tartanak és a gyanusokat rögtön megsemitítik s ha a fészke kipuhatható, azt is fertőtleníti. Egyéb gyógyszert vagy óvintézkedést e betegség távoltartására nem alkalmaz. Itt megemlítem, hogy az élősdiék pusztítására, illetve távoltartására vonatkozólag minden felvilágosítást megtagadott.

Ez óriási állomány mellett még mindég nem tudja kielégíteni a keresletet, miért is öreg galambok vásárlásával folyton szaporítja a tenyészetét. A napi eladás fiókgalambokban folyton hullámzik 30—70 tucattal, amelyeket 2—3 dollárjával ad el. Ő látja el nemcsak a várost, hanem még a szomszédos államokat is. A szétküldés mindég tisztított, illetve csak kopasztott álla-

potban történik, ami pedig távolabb megy, az fagyasztott állapotban.

A napi eleségszükséglet közel 2 tonna különféle szem, ú. m. buza, malomhulladék, tengeri és kafir, melyeknek napi beszerzési ára közel 45 dollár átlag. Ezeket körülbelül egyenlő mennyiségben szórják ki, de annyit, hogy egész nap terített asztra találjanak és ez az oka, hogy a galambok sohasem mennek a tanyán kívül; vizet a farmon keresztül folyó Los Angeles nevű patak adja. Fészkeléshez szükséges szalmáról is van gondoskodva, amely ott áll rakásokon folyton helyben.

Az összes dolgok elvégzésére pedig a tulajdonoson kívül 2 ember van alkalmazva, ezek szállítják ki a szükséges eleséget, szedik ki a kis galambokat és tisztítják azokat, egyszóval minden dolgot végeznek.

Ilyen egy amerikai galambtenyészet. Bár kerülne hazánkban is néhány szerencsés követője Mr. J. V. Johnsonnak!

Burján Jenő.

Burgonyaeltartási módok.

A tapasztalat azt mutatta, hogy a kupacokban elvermelt burgonya csak úgy marad egészséges és jó, ha a kupacokat levegő járja át, szóval ha a kellő szellőztetésről gondoskodunk. Tudjuk, hogy e célból szellőző kürtöket, kéményeket szoktak készíteni. Minthogy azonban az időjárás sokszor ezeken keresztül érvényesíti hátrányos befolyását, más eltartási módról is gondoskodtak a gyakorlati gazdák.

Az egyik eljárás abból áll, hogy a burgonyakupacon végig szellőző csatornát készítünk. Ez a következő módon történik. A vermet keletnyugati irányban ássuk meg. Így állandó léghez jutunk. Mintegy 3—4 méter hosszúságban a verembe kúpalakban töltjük most a burgonyát. Ha ez megvan, ráhelyezünk a kupacra egy nyomtató rudat; ennek belső végére kötelet erősítünk. Ráborítunk most a kupacra szalmát, azután pedig 20 cm. vastagon beföldeljük. Ezzel készek is vagyunk. A szellőző csatorna megvan, ha kihúzzuk, illetőleg tovább húzzuk a rudat, mert a kupacot ily módon tovább rakjuk, illetőleg építjük. A verem két végén ilyformán keletkezett szellőző nyílást szalmacsóvával bedugjuk. Az így bevermelt burgonyának nem árt sem az eső, sem a fagy. Levegőt pedig eleget kap.

Épely jó egy másik eltartási mód is. Ez tulajdonképpen szintén az előbbi elven alapszik. Csatornát készítünk ez esetben is, csakhogy alul deszkákból. Ezt az eltartási módot akkor alkalmazzuk, ha a burgonyát nem rakjuk el vermekbe, hanem csak a föld színén. A deszkacsatornát lehelyezzük a földbe és rájön azután a burgonyakupac. Így el lehet tartani más terményt is, általában a gyök- és gumósnövényeket. A deszkacsatornát bárki maga is megcsinálhatja. Két hosszú deszka és két darab keresztléc kell csak hozzá. Az egyik deszkára rászögezzük a két keresztlécet, a másik deszkát most már csak egyszerűen odatámasztjuk a másikhoz.

A keresztléc azért kell, hogy a deszkák felső széle össze ne érjen; mert különben nehezebben hatolhatna csak át a levegő a csatornából a burgonyakupacra. Erre a kupacra is szalmát terítünk és úgy azután beföldeljük. Hogy azonban a meleg levegő a kupacból eltávozhasson, a kupacban azonkívül 3—3 méternyi távolságban egymástól szalmacsóvát helyezünk el.

Végül a legtökéletesebb elrakási mód az, ha az

utóbbi kettőt összekötjük, t. i. alul deszkacsatornát, fölül pedig a nyomtató rúddal készített szellőző csatornát alkalmazzuk.

B. L.

Cirokaratógép. Cirokaratógép tudomásunk szerint nincsen és nem is igen hihető, hogy az erős szárú cirokot aratógéppel arattatni lehessen, hacsak úgy nem, hogy teljes patkóval ellátott lovakkal, vagy pedig megpatkolt ökrökkel vontatják a gépet és e célra a legerősebben megkonstruált marokrakó aratógépet használják. Kísérletképpen meg lehetne próbálni esetleg akár melyik nálunk már ismert és elterjedt marokrakó aratógépet. Különlegesen e célra szerkesztett aratógépet nem ismerünk.

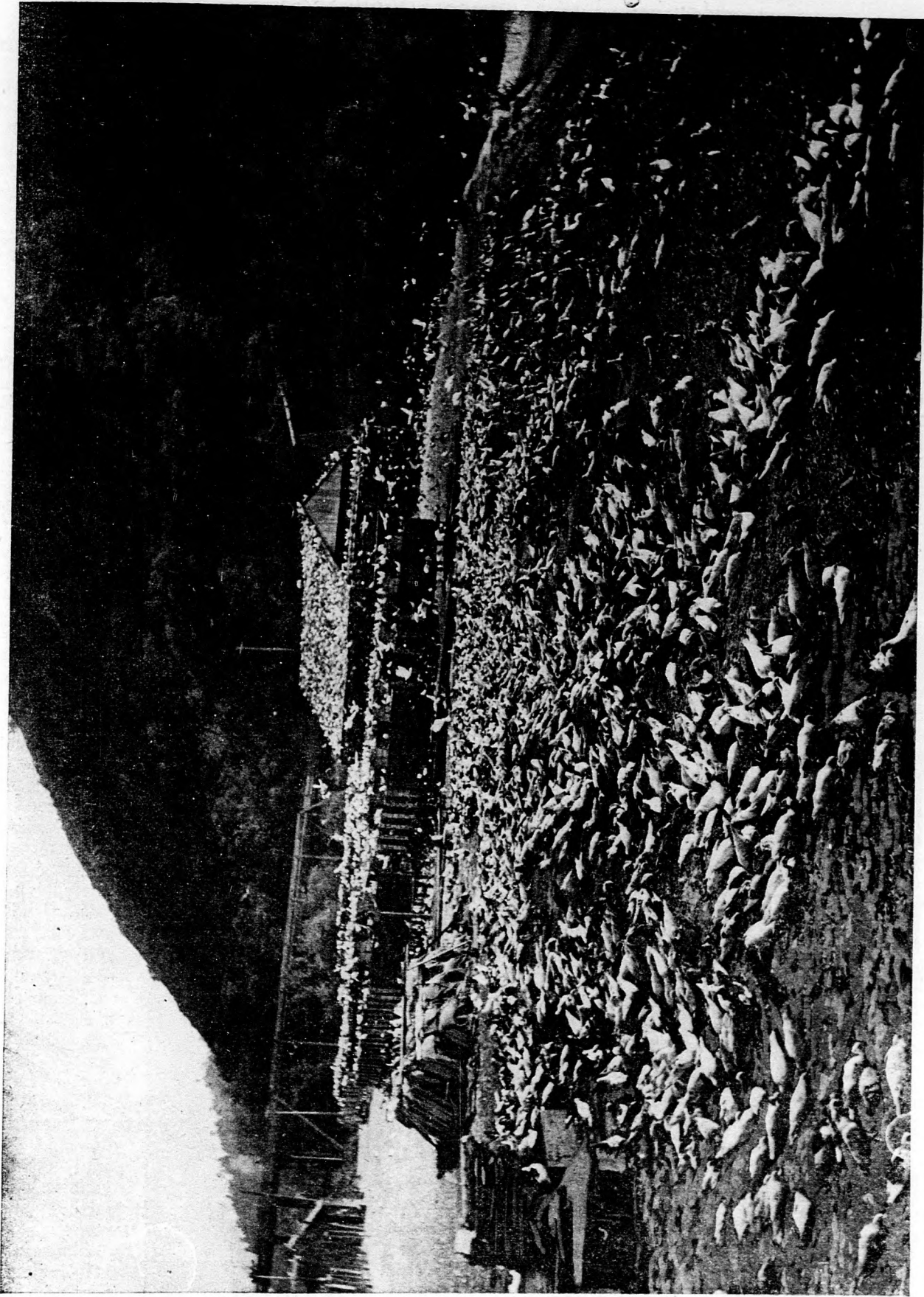
i. S. P.

Lucerna őszi vetése. A lucernának őszi vetése a mi éghajlati viszonyaink között igen bizonytalan. Rendszerint a nyár vége felé (augusztus hó folyamán) kellene elvetni s ilyenkor kikelését s fejlődését akárhányszor a szárazság megakasztja; ha pedig később vetjük, gyengén kerül a télbe s a fagy — különösen a nálunk oly gyakori hónélküli száraz fagy — könnyen tönkretelheti. Epp azért a nagy rizikóra való tekintettel az őszi vetést nem ajánlhatom. Sokkal biztosabb eredmény érhető el a lucernának védőnövény nélküli korai tavaszi vetésével. Az őszzel mélyen megszántott földbe korán tavasszal (az időjárás szerint március hó folyamán) tisztán vetett lucerna tapasztalat szerint még a vetés évében annyira megerősödik, hogy 2—3 kaszálást ad. Földolog a korai vetés s a jó földmunka, mely okvetlenül őszi mély szántásból álljon, melyet tavasszal, ha szükséges, megextirpálunk, ha ez nem szükséges, jó erősen megboronálunk. A tábla hossz- és keresztirányában való vetés igen célszerű, sőt a védőnövény nélkül vetett lucernánál feltétlenül előnyös. A vetőmagot kétfelé osztva, felét a tábla hosszában, felét erre keresztirányban vetjük el. A vetőmaggal fukarkodni nem szabad; kat. holdanként (1600 □-öl) 14 kg. számitandó.

K. K.

Baltacimtermesztés A baltacimnek talajigényei a lucerna és lóheréhez viszonyítva jóval csekélyebbek. Én például kifejezett homoktalajon a baltacim termesztésével, úgy tisztában egymagában, mint füvekkel keverten vetve; igen jó eredmények érhetők el. A baltacim kellő diszlésére és kitartóságára nem annyira a felső talaj, mint az altalaj minősége mértékadó. Ha természetből fogva mélyen a talajba növegyökerei könnyen tudnak a földbe hatolni, erőteljes fejlődése biztosítva van. Ezen feltételt a homoktalajon megtalálja, ahol ezen oknál fogva a talaj mésztartalma is kisebb jelentőséggel bír, mint a kötött talajokon. Homokon $\frac{1}{2}\%$ mésztartalom teljesen kielégítő, mely mennyiség hazai homoktalajainkban legtöbbszörre feltalálható. Epp azért a talajelemzés felesleges. Ha erős ecettel leöntve, a talaj gyenge pezsgést mutat, ez már teljesen kielégítő mésztartalomra vall. A felső talajrétegek soványabb volta csak annyiban érdemel figyelmet, hogy a baltacim első időszakai fejlődését — míg gyökerei a mélyebb talajrétegekbe hatolhatnak — biztosítsa. Ezt elősegíthetjük műtrágya alkalmazásával, ha a vetőszántás előtt 200 kg. thomas-salakat és 80 kg. 40%-os kálitrágyát kiszórunk. A hámozatlan magból kat. holdanként 80—100 kg. kell, melyet homoktalajon sem szabad 2.5—3 cm.-nél mélyebben alátakarni. Hámozott magból előbbi mennyiségnek fele kell, de ára is még egyszer oly drága.

Galamtényesztő-telep Kaliforniában.

Mezőgazdaság a pécsi kiállításon.

Irta: Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő, a „Független Ujság” szerkesztője.

(Folyt. és vége.)

A mezőgazdasági csarnokban elhelyezett gyűjtemények második csoportját az egyes gazdák által egybeállított kiállítások képezik. Ezek között a következőket kell megemlítenünk:

Mándi Samu gazdasága Baranya-Szent-Lőrinc. 2. Turonyi Biedermann Ottó mozsgói uradalma. 3. Pécsi székeskáptalan uradalma. 4. Mezőgazdasági ipar részvénytársaság. 5. A Baranyamegyei Gazdasági Egyesület kiállítása.

Meg kell még említeni a mezőgazdasági csarnokban elhelyezett gyűjtemények között a Hungária kénsav, vegyi ipar- és műtrágyagyár műtrágyákból álló kiállítását, amelyet a különböző műtrágyázással végzett kísérletek eredményeit feltüntető szép képek ékesítenek. A káli-szindikátus magyarországi irodája a kálitrágyázáshoz használt anyagok mellett ugyancsak a káli-trágyázással elért külföldi és hazai terméseredményeket feltüntető képeket is kiállította. Predmersky József baromfi költetőgépet és mesterséges csirkenevelő eszközöket állított ki, a helyszínén költetvén ki a csirkéket, ezzel eszközeinek gyakorlati használatát a kiállításon is bemutatja. A Veszprémmegyei Gazd. Egyesület a bakonyi faipar készítményeit mutatja be. Faragó Béla zalaegerszegi magpergető intézete és magkereskedése különböző erdészeti és gazdasági magvak gyűjteményét állította össze.

Spitzer Lajos apatini kendergyáros nyers és kikészített kendermintákat állított ki, végül az apatini kosárfonók szövetezete, amely csupa kiscsibából áll, fűzveszőkből font különböző gazdasági és ház-

tartási tárgyakat állított ki. Kilépvé a mezőgazdasági csarnokból, az ezen csarnokban látható változatos és tanulságos képet kiegészíti a csarnok előtti szabad téren Deutsch Miksa gyulapusztai birtokos által a földbe mélyített edényekbe berendezett műtrágyázási kísérletnek gyűjteménye, ahol a különböző talajokon termesztett különböző mezőgazdasági növények eltérő minőségű és mennyiségű műtrágyaanyagokkal ellátva mutatják azokat a különbségeket, amelyeket az egyes műtrágyák a növények fejlődésében előidézní képesek.

Frigyes főherceg uradalmainak pavillonja.

Frigyes főherceg, mint Baranyamegyének egyik legnagyobb birtokosa, aki egyúttal a pécsi kiállításnak védnökségét is elvállalta, bélyei, magyaróvári és véghelesi

uradalmainak kiállítását egy a mezőgazdasági csarnok közelében levő külön pavillonban tette közszemlére. A főhercegi uradalmak kiállításának pavillonja egy somogy megyei tornácos polgárház mintájára készült. Zöld rácsos kerítés fogja be az udvart, amelynek háttérében áll homlokzatával a főút felé a kiállítás épülete, amelynek jobboldalán levő tornácával szemben az udvarnak egy részét fűzfákkal környékezett, nádval beültetett kis tó képezi, amelyen az uradalom dunai halászatánál használt halászati eszközök vannak természetben bemutatva.

Maga a kiállítás épülete három részre van osztva. A közepén álló főajtón belépve, egy nagy csarnokba

Erdészeti pavillon a pécsi kiállításon.

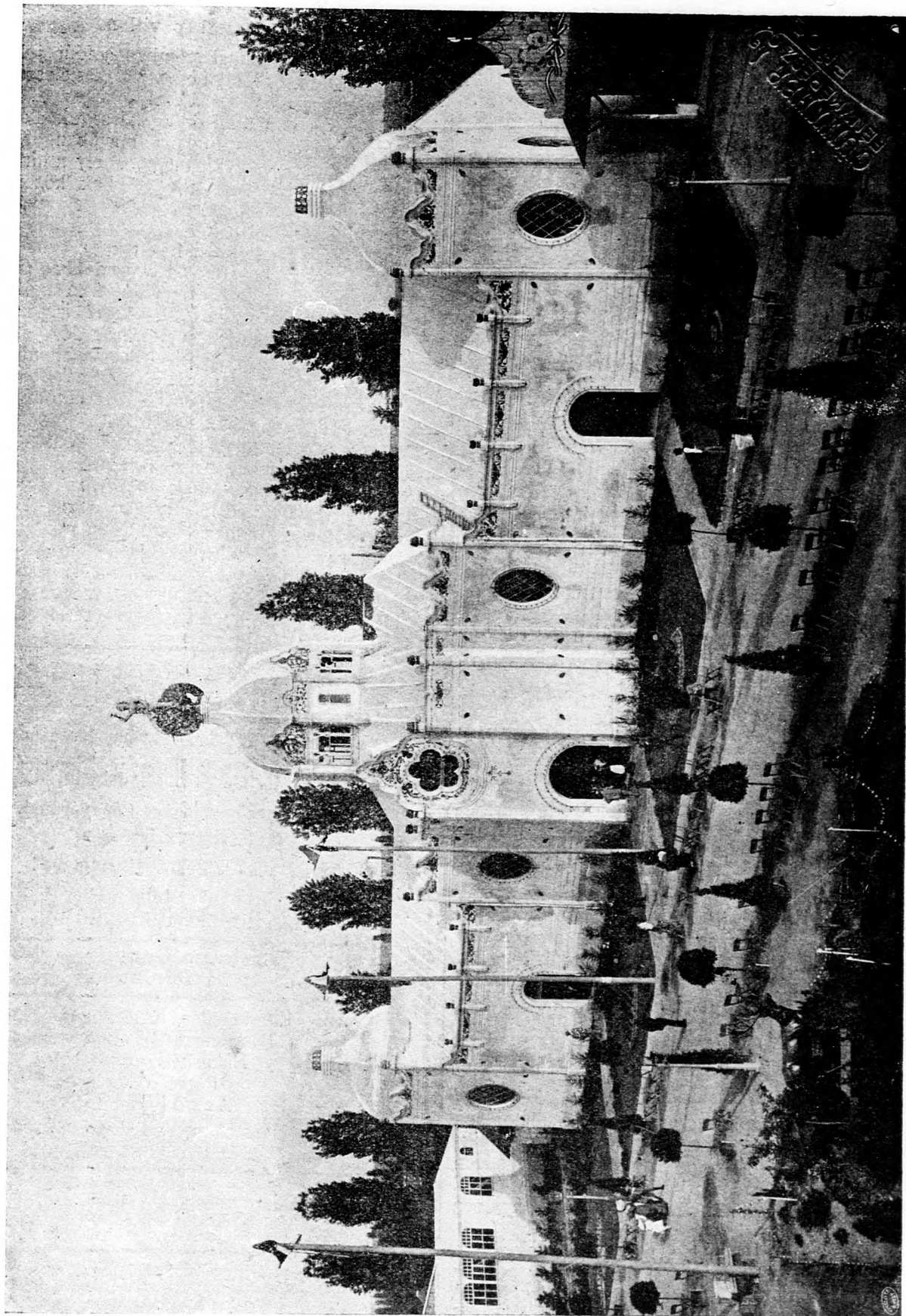
s vége.)

lasági
os és
térén
öldbe
rleté-
mesz-
nino-
utat-
útrá-

leg-
snak
hlesi
nak
egy
zda-
kö-
kü-
ban
em-
her-
mak
pa-
so-
vei
ool-
ájá-
öld
ítés
ud-
nek
áll
ala
ki-
ete,
bb-
or-
m-
ar-
zét
ör-
d-
ett
zi,
ra-
ai

á-
ók
é-
u-

l-
á-
n
é-
n
y
a

Borászati pavillon a pécsi kiállásón.

érünk, amely egy erdészeti tájképet mutat, ahol a fák és bokrok között egy 20-as és egy 18-as hatalmas szarvasbika két szarvastehén társaságában tünteti fel a bélyei uradalom világhírű szarvasállományát. A falakat vadászati képek és a bélyei uradalom dunamenti részén lőtt különböző kitömött víziszárnyasok díszítik.

A főcsarnokból balra nyílik az épület egyik szárnya, amely egészen a magyaróvári uradalom kiállításának befogadására szolgál. A magyaróvári uradalom kiállítása rendkívül érdekes statisztikai táblázatokot tartalmaz az uradalom üzemének, költségeinek és jövedelmezőségének feltüntetésére, amely táblázatokot kiegészíti az uradalom épületeinek, u. m. uradalmi iskoláknak, istállóknak, technikai művek épületeinek tervrajzai, az uradalom állatállományából vett igazán mintaszerű fotográfiák, valamint az uradalom algauai tehenészetéből Vastagh Géza által készített bika- és tehénszobor.

Biedermann lovag külön pavillonja.

Frigyes főherceg uradalmi pavillonjával szemben a főút másik oldalán egy csinos kis vadászkastély mintájára épült pavillonban van Biedermann lovag uradalmainak kiállítása. Ezen kiállításnak tervezője és szervezője elsősorban arra törekedett, hogy a laikus látogató közönségnek tetszetős dolgokat mutasson be, míg a szakszerűség emellett egy kissé háttérbe szorult és különösen az adatok közlésének hiányában a kiállított tárgyak sok tekintetben érthetetlenek maradtak. Mindazonáltal ez a körülmény nem von le semmit a kiállító érdeméből, aki kétségenkívül áldozatkészséggel igyekezett uradalmainak képét a kiállításon bemutatni. Az épület falai köröskörül a tető alatt mintegy két méternyi mélységig a gazdasági életből vett különböző jeleneteknek vízfestésű képeivel vannak díszítve. Ezek között igen csinosnak a négy évszakot jelző képek, valamennyi gazdasági vonatkozású allegóriákban. A kiállított tárgyak között vannak az uradalom által tenyésztett lipizzai ménes néhány csődörjének és anyakancájának sikerült szobormásolatai, úgyszintén az uradalom szimmentháli, bonyhádi és magyar marhafajtájának kiválóbb egyedekről készített szobrai. Igen szép és tanulságos az uradalom szőlőtelepével kapcsolatos pincegazdaságának kicsinyített eredeti modellje, valamint az uradalom hajtóerőszükségletét szolgáló villamos központi telep másolata. Ezeket a tárgyakat kiegészítik még az uradalomban előállított különböző mezőgazdasági termények és a pavillon belső díszítésére szolgáló különböző kitömött, legnagyobb részét vízi szárnyasok.

Borászati pavillon.

A kiállítás főútján tovább haladva baloldalt egy hatalmas arányokban épített csarnok vonja a látogatók figyelmét magára. Ez a borászati pavillon, mely egyike a kiállítás legszebb és legnagyobb épületeinek, méltóan a szőlő- és bortermelés azon jelentőségéhez, amelylyel éppen a Dunántul és különösen Baranya vármegyében bír.

Belépve a csarnok főkapuján, mindjárt a nagy bor-kiállítás tűnik szemünkbe, amelyben az ország minden vidékének, de különösen a pécs-baranyai borvidéknek borai vannak nagy számban kiállítva és hogy a látogatók ne csak a kiállított borok palackjait és ékes vignettáit lássák és tanulmányozzák, hanem magukról a borokról is megfelelő fogalmat szerezhessenek, a borkiállítás borkóstolóval is van egybekapcsolva, ahol a kiállított borokat pohárszámra is kimérik.

A borászati pavillon legnagyobb részét a különböző

borgazdasági eszközöket előállító gyárosok kiállított tárgyai foglalják el.

Erdészeti pavillon.

A borászati pavillonnal szemben a főút jobboldalán lehántatlan fatörzsekből épített vadászkastélyszerű pavillonban van az erdészeti kiállítás elhelyezve. Az erdészeti kiállítás a dunántuli erdőgazdaságoknak és faipari telepeknek a kiállítását foglalja magában. Különösen szép a szarvasagancs-gyűjtemény, amely a híres dunántúli pagonyokból származik és többek között látható ott a Montenuovo herceg szátkai pagonyában egy vadászó által lőtt 19 kg. súlyú tizenhatos agancs, amely egyike a legszebben fejletteknek és a legnehezebbeknek, amelyek az utolsó évtizedekben Európában terítékre kerültek. Különösen szép ezen agancsok a két szemnyulványa és érdekes azért is, mert ezen agancs mellett ki van állítva a szarvas előző évi elhanyagott agancsa, amelyet az erdőszemélyzet véletlenül szintén megtalált. A két agancspár egyforma fejlődése és állása kétségenkívül mutatja, hogy az eldobott agancs is ugyanattól a szarvastól való.

Ezekben ismertettük a pécsi kiállításnak a mezőgazdasági részét, amely rövid ismertetésből is látható az, hogy a pécsi kiállításnak mezőgazdasági része a gazdaközönségre nézve már magában megérdemli azt a fáradságot, hogy annak látogatására odaránduljanak. A kiállításnak mezőgazdasági részére mindenestre a szeptember hó 2-án megnyitott állatkiállítás fogja koronáját feltenni, amelyen értesülésünk szerint a Dunántul legkiválóbb tenyésztő gazdái fognak részt venni.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

APRÓSÁGOK.

Ruházkodás és az egészség. A jó szabó nagy mértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy nemcsak a közönség külső megjelenését tegye tetszetőssé, hanem annak egészségét is megóvja. Nem lehet kétség az iránt, hogy a ruha szabása és kiállítása viselőjének egyéni izlésétől függ; mert hiszen valaki éppen úgy haladhat e tekintetben a világgal, mint a hogy figyelmen kívül hagyhatja a divatot. Ha egyesíteni lehet az egészségi szempontból fontos kényelmet a jó megjelenéssel, az igen nagy előny, mert hiszen tudvalevőleg egészség nélkül az ember nem boldogulhat. A rendes életmód és a megfelelő ruha a legfontosabb létezésük, a melyre minden okos embernek figyelemmel kell lenni. Elmult már annak ideje, mikor minden ellen orvosságot szedtünk és remélhetőleg ez az idő nem is tér vissza többé. Csak azok kuruzsoltatják magukat folytonosan még manapság is, a kik nem akarnak vagy nem tudnak gondolkodni. Ezután a közönség inkább a rendes táplálkozásra és a testi kényelemre fog súlyt helyezni, mely követelményekről a jobb szabó, kitől ruháját beszerzi, az egészségügy szabályainak megfelelően gondoskodhatik főképp a tekintetben, hogy kellően legyen védve a ruha viselője az időjárás gyors változásai ellen. Az emberi test legfontosabb része a vállak között van, hol a tüdő két szárnya helyezkedik el és hol az közelebb áll a bőrhöz, mint bárhol másutt. Aki tehát az egészségre vigyázni akar, az elsősorban a vállait fogja kellőképpen megvédeni. Ezt azonban igen sokan nem teszik meg, kisebb-nagyobb mértékben könnyen meghűlnek, amit kellő elővigyázattal el lehetne kerülni. De nemcsak ezzel a veszéllyel, hanem más, a tüdőt megtámadó kellemetlenséggel is jár, hogy a szabók rendszeren nincsenek tisztában a ruha higiénikus követelményeivel. A civilizáció hozta magával, hogy az emberiség kevésbé képes elviselni az időjárás hirtelen változásait és következményeit, úgy, hogy a mai kor gyermeke könnyen szerez tüdőbajt a meleg és hideg évszakban egyaránt. Fontos tehát, hogy ruháinkat olyan szabónál készíttessük, ki nemcsak jól érti mesterségét, de azon számtalan apró részletekre is ügyel, mely egészségünk megvédésére alkalmas.

Történelmi lelet a budai várban. A budavári koronázó Mátyás-templom előtt levő terület szabályozásával számos régiség került napfényre. Ezek között a minap reggel ásták ki egy sírláda vörös márványból vésett fedelét, melyen egy teljes páncélba öltözött vitéz életnagyságú alakja van kifaragva, lábainál a lovagi bátorság jelvényével, egy fekvő oroszlánal. A lovag bogláros övön mindkét oldalán pallost visel, mellette van lándzsája. Arca művészi kivitelű és valamely kiváló olasz mester műve. A lovag szakálltalan, kis bajszú, göndörhajú ifjú. Baloldalán és fejének jobb oldalán áll címerpajzsa, két egymásnak hátat fordított félhold, fent középen kis keresztrel. Feje mellett jobbról sisakdísz, félholdból kinövő és lángot okádó sárkány. A lovag vértetének ball vállán a sárkányrendet viseli. Dr. Szendrei János tudós műrégészünk, aki a műemlékek országos bizottsága részéről a munkálatokra

felügyel, a címerből azonnal megállapította, hogy az emlék a híres Stibor vajda fiának, Stibor Jánosnak, Zsigmond király kedvenc főkomornyik mesterének és a sárkányrend lovagjának síremléke, Stibor János vitézül harcolt a husziták ellen és 1434-ben, 22 éves korában, pestisben hirtelen elhunyt s vele együtt kihalt fiúágon a Stibor-család. A ritka becsű történelmi leletet ideiglenesen a Halászbástya múzeumában helyezték el megőrzés végett.

Háziipar Komárommegyében. Komárommegye egyik életrevaló szövetsége, a nagyigmándi hitelszövetkezet elhatározta, hogy kebelében háziipari szakcsoportot létesít. Törekvésében támogatja a komárommegyei gazdasági egyesület szövetségi központja is, mely most a többi szövetséget is hasonló vállalkozásra akarja bírni. Sőt a központ megmozdítja Komárommegye többi hitelszövetkezeteit is, hogy a háziipari és a munkás nép helyzetének javítása ügyében lépjenek a cselekvés terére. Így a naszvadi hitelszövetkezetenél indítványt tett vessző-, fonó- és kikészítő háziipari szakcsoport létesítése iránt. A szakcsoport megvásárolná a vágbalparti ármentesítő társulat fűzfavessző fölöslegét s azt részint kész cikkekkel feldolgozva, részint pedig hámozva és fehérítve értékesítené.

Csiga-rejtvény.

Mitrenga Etelkától.

L	E	K	O	R
S	S	I	T	A
Ő	T	S	N	V
K	V	Z	E	G
I	Á	N	M	A
R	A	L	Y	A

Megfejtési határidő 1907. szeptember hó 1.
A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
A „Független Ujság” 32. számában közölt talány megfejtése

5 4 4 7

5 3 5 7

3 4 9 4

7 9 2 2

Helyesen fejtették meg: Bakonyi István, Medvei Samú, Simon Julia, Bojtár János, Nagy Viktória, Keszeg János, Perementzky János, Győri József, Kemény Jenő, Gyárfás Mihály, *Kóbor Imre*, Virágh Jucika, Baranyai Péter, Szabó László, Horváth Zsigmond, Pogány Géza, Éltető Mariska, Polgár Béla.

A sorshuzásnál *Kóbor Imre* nevet huzzuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 augusztus 5.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 90—150 K., helybeli borjúhús 118—126 K., sertéshús 100—180 K., szalonna füstölt 136—140 K., szalonna, olvasztani való 120—140 K., hárj 150—156 K., sertézsír 132—150 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 130—180 K., hazai sonka 140—200 K., szalámi 380—420 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 120—200 K., sütni való csirke 200—240 K., kacsza, hizott 400—550 K., lud, hizott 1200—1400 K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba ———— K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka ———— K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 2200—2265 K. Rozs 1680 K-tól 1700 K-ig. Árpa 1400 K-tól ———— K-ig, jobb minőségű K-tól ———— K-ig. Zab 1640—1660 K. Tengeri 1300—1420 K. **Teavaj:** (centrifugált) 2000—2200 K., főzővaj 1200—1600 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 6—20 fillér.

Tojás: bácskai 60—66 K., erdélyi apróbb áru ———— K. lánként (1440 db). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 700—750 K., rózsás új 450—600 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	2820	2720	2580	2480	2400	2320	2100	1920	1350

Takarmányvásár. Réti széna 600—900 muhar 700—840 zsup-szalma 500—600 — alomszalma 480—540

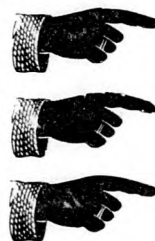
== A „Független Ujság“-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:
Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprök, szatyorok, gyékények, börbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolesőbban szállítja:

:: ifj. Kovács József Orosháza ::

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

1907. évi 4459. szám.

Versenytergatalási hirdetemény

a feketegaramvölgyi erdei vasút kiépítése tárgyában.

A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében a m. á. v. zólyombrezói állomásából kiinduló és Feketebalog végállomásig vezető, mintegy 11,5 kilométer hosszú 760 mm. nyomszélességű korlátolt közforgalmú **erdei vasút építési munkálataira** ezennel nyilvános versenytergatalást hirdetek.

A kiadásra kerülő munkák a következők:

a) A szóban lévő erdei vasút létesítése érdekében szükséges összes műszaki munkák, u. m. a vasút és tartozékainak létesítésével kapcsolatos mindennemű építmények előállításához szükséges felvételi, tervezési és kitűzési munkák stb.

b) A pálya és tartozékai létesítése céljából szükséges összes alépítményi munkák, u. m. a földmunkák, a vízmentesítő és biztosítási munkák, a támasztó és bélésfalak, a hidak és áteresztők építése, az útépítmények és plateau kavicsolások.

c) A falépítményi, vas- és aczélanyagok beszerzése, szállítása és a felépítmény teljes elkészítése a beágyazással együtt.

d) Az állomások, kitérők és megállóhelyek létesítése.

Az ivenként egykoronás bélyeggel ellátott és a pályázati feltételekben körülírt módon kiállított ajánlatok a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál **1907. évi szept. hó 23-án d. e. II óráig** nyújtandók be.

A közigazgatási bejárás alapjául szolgált tervek a vasút közigazgatási bejárásáról 1906. évi szept. hó 3-án felvett és a kereskedelemügyi miniszter úr 1906. évi 73941. számú rendeletével jóváhagyott jegyzőkönyv, a szerződési és ajánlattervezet, a vonal mentén végzett talajkutató kimutatása, a munkák végrehajtására vonatkozó általános és részletes vállalati feltételek, a létesítendő épületek és építmények leírása, a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségeiben (Besztercebányán IV. Béla király tere 8. szám) folyó évi augusztus hó 4-től kezdődőleg a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanígy a pályázati feltételek, a szerződés tervezete, a tájékoztató előmért, az árjegyzék, a használandó ajánlati minta és a vonal mentén végzett talajkutató kimutatása díjmentesen; az általános és részletes vállalati feltételek, az épületek és építmények leírása és a közigazgatási bejárati jegyzőkönyv másolata együttesen 20 (húsz) koronáért, a helyszínrajz, hosszszelvény és szabványrajzok együttesen 80 (nyolcvan) koronáért, ugyancsak f. évi augusztus hó 4-től kezdődőleg ugyanott beszerezhetők, esetleg a rajzok a vállalkozó vagy megbízottja által és saját költségén a hivatalos órák alatt lemásolhatók.

Besztercebányán, 1907. évi július hóban.

M. kir. Erdőigazgatóság.

Legjobb tejfőlőző a BALTIK

BALTIK-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és részestül mindenütt elismerésben, mert a **legtökéletesebb és legmodernebb tejfőlőző**, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a **BALTIK** kezelését még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az **egész szerkezet** el van zárva, szerencsétlenségnek eleje vététt és a géprészek sem romlhatnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.

A BALTIK RADIATOR

készíti a legjobb és legtisztább vaját.

Szenzációs találmány.

(Lásd a "Közvetek" 70-es számában.)

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern kézi separatorokról írt bírálatunkat.

Baltik Separator Részv.-Társ.

magyarországi vezérképviselése

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körut 8. szám.

TELEFON 52-58.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

70261/IV-1. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi magyar királyi ménésbirtok 1907/8. évi mintegy

9600 q finom buza, 1100 q rozs és 300 q fehér bab

szükségletének biztosítása czéljából f. évi szeptember 20-án Mezőhegyesen, a kishéri ménésbirtok mintegy 10000 q. zab, 3600 q. árpa, 2600 q. ó-tengeri, 3400 q. új-tengeri és 5200 q. finom buza, 1100 q. rozs, 300 q. fehér bab szükségletének biztosítása czéljából f. évi szeptember 17-én Kisbéren, a hábolnai ménésbirtok mintegy 7600 q. zab, 3000 q. finom buza, 150 q. lenmagpogácsából álló szükségletének biztosítása czéljából f. évi szeptember 18-án Bábólnán, a fogarasi ménésbirtok mintegy 1400 q. finom buza, 150 q. lenmagpogácsából álló szükségletének biztosítása czéljából f. évi szeptember 18-án Fogarason, a gödöllői m. kir. koronaadalom mintegy 3000 q. goromba buza, 3500 q. szörpé takarmányszükségletének biztosítása czéljából f. évi szeptember 16-án Gödöllőn, végül a palánkai csikótelep 2000 q. finom buza, 1500 q. szörpé szükségletének biztosítása czéljából f. évi szeptember 16-án Palánkán (Béla-major), zárt írásbeli versenytárgyalás fog megtartatni, melyre az egy koronás bélyeggel és 5% bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlatok az említett záros határidőig közvetlenül nevezett birtokok igazgatóságaihoz, fentemlített határnapokon d. e. 11 óráig nyújtandók be. A versenytárgyaláson gazdák is résztvehetnek legalább 100 q-ra teendő ajánlattal.

A részletes szállítási feltételek úgy a vezetésem alatt álló minisztériumban, a gazdasági főigazgatónál (III. em. 121. sz.) mint említett birtokok igazgatóságainál illetve intézőségénél megtekinthetők.

Budapest, 1907. évi augusztus hó 1-én.

M. kir. földmiv. miniszter.

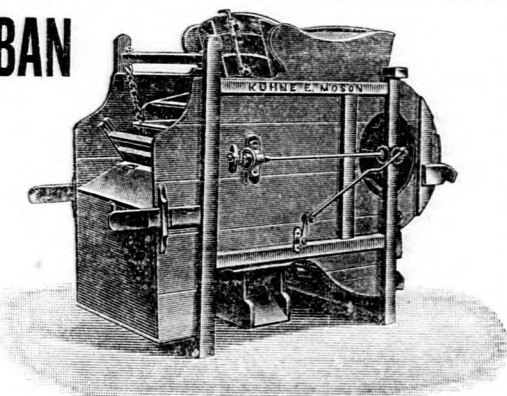
Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

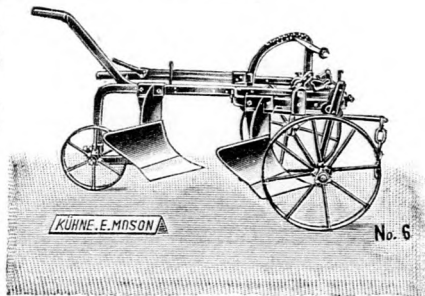
KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN

elsőrendű minőségben szállít:

Egy- és többvasu ekéket, MOSONI DRILL sorvetőgépeket

Gabonatisztító ROSTÁK SZELELŐ ROSTÁK ::
üszkös gabona tisztítására

== Vas- és faállványu konkolyozók :: Burgonyakiemelőgépek :: ::

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek idei második sorozata f. évi
október hó 9-én veszi kezdetét. —

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat
HELLER M. & TÁRSA
Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítási alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.340.— kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—20%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, Üllői-ut 25.